

ZKUŠEBNÍ OKRUHY PŘEDMĚTŮ „ÚVOD DO STUDIA DĚJEPISU“ A „PROSEMINÁŘ“

Smyslem zkoušky je ověřit, zda studenti porozuměli, co je základním a hlavním úsilím historika a v čem se historikův přístup ke studiu společnosti liší od přístupu jiných vědních disciplín. Studenti mají prokázat, že porozuměli základním principům toho, jak vzniká poznání o lidské minulosti, co je náplní historikovy práce a že se orientují v základních pojmech a disciplínách historické vědy. Zkouška má ověřit, zda studenti vědí, jak a kde vyhledávat pro historika relevantní informace a zda tuto svou znalost dokáží také prakticky uplatňovat. Vedle teoretické části má zkouška i praktickou část. Rozsah požadovaných vědomostí odpovídá obsahu přednášek a dvoudílným skriptům a doporučené literatuře.

Praktická část:

Orientace v základních typech výstupů historikovy práce.

Hledání informací v příručkách.

Orientace v inventáři fondu.

Teoretická část:

Okruh 1: Historie jako věda; historická metoda; základní pojmy (historie, historiografie, minulost); systém historické vědy; periodizace dějin.

Okruh 2: Historické disciplíny a metodické přístupy ke zkoumání minulosti; historie a příbuzné obory (sociologie, politologie, ekonomie, kulturní antropologie); historické obory podle dějinných epoch; obecné (světové), státní (národní) a regionální dějiny; politické dějiny, jejich charakteristika a hlavní představitelé; hospodářské dějiny a sociální dějiny, jejich charakteristika a hlavní představitelé; kulturní dějiny, jejich charakteristika a hlavní představitelé; menší směry historického výzkumu; co je historiografie.

Okruh 3: Postup práce v historickém výzkumu (heuristika – kritika – interpretace – syntéza); výstupy vědecké činnosti.

Okruh 4: Příručky v historickém výzkumu (bibliografie, encyklopedie, naučné slovníky, topografické a toponomastické příručky, biografické lexikony).

Okruh 5: Historické prameny (definice, členění, zpřístupnění); příklady významných typů pramenů. Historické mapy.

Okruh 6: Archivy, knihovny, muzea (sít' institucí v ČR a významné zahraniční knihovny a muzea, organizace a služby, způsob vyhledávání, pomůcky pro práci v archivu a knihovně).

Okruh 7: Základní instituce historického výzkumu (Ústavy AV ČR, univerzity, zahraniční univerzitní a neuniverzitní pracoviště s bohemistickým bádáním).

Okruh 8: Historická periodika v ČR a v zahraničí (struktura odborného časopisu, příklady zásadních periodik).